

Csak TAKÁCSI JÁNOS-nál a vőlegényhez

(kis hid-utcában)

rendkívüli jutányos áron!

kaphatók	
75 krval	bölcsebbeli gyermekinek,
1 frt 20	gyermekinek, 2 éveseknek,
1 frt 40	" 4 "
1 frt 50	" 6 "
1 frt 60	" 8-10 "
2 frt	" 12-14 "
2 frt 25	férfi vászon-ingek, középfinom,
3 frt 50	" " finom,
5 frt 5 frt 50	" " egész finom,
1 frt 60	férfi-gatyák, finom,
1 frt 90	női-ingek, sima,
2 frt 25	" " himzett csikkal,
3 frt 50	" " szegélylyel,
4 és 5 frt	" " himzett mellel,
1 frt 30	női lábravalók,
2 frt 50	1 tűzát vászon zsebkendő,

rumburgi, hollandi és bőrvásznak, asztalnemük, kávéabroszok, törülközők és zsebkendők.

Raktár: kis hid-utcában a „vastuskóhoz” czimzett házban Pesten.

A budai RUDAS-FÜRDŐ ÉS GYÓGYINTÉZETNEK megnyitása f. évi május 16-án.

Az alulirt fürdő-igazgatóság tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget, miszerint kitűnő gyógyhatásáról hazánkban általánosan ismeretes, és a fürdővendégek nagyobb kényelmére újonnan átalakított rudas-fürdő f. évi május 16-án megnyitott.

A rudas-fürdő természetes, só- és lúgyantartalmu 87° meleg forrásvizének kétség-telen gyógyereje a legelső orvosi tekintélyek által elismertett különösen ajánlható pedig: köszvény ellen, idült eszű, többféle bőrbajoknál: kiválólag azonban az izzag és pikkely-sömörnél, nemkülönbön többnemű albsi bantalmaknál st.

Belhasználatul javallatnak a gyógyforrások: kőszvény és maj-tütségéből származott gyomorhurtnak, a midőn ez utóbbi még igen érzékeny; gyomor-fekélynél; idült behurtnal, makacs székrekedésnél, előre haladt koru zsongtalan egyneként st.

Jótevő és üdítő hatást gyakorol a beteg állapotára a fürdőintézet tágas, és tiszta legű helyisége, kies fekvése és átalakított árnyékos sétánya.

A rudas-fürdő ásványvíz forrásainak nagy mennyiségénél, és czélszerűen átalkított vízvezetéseinnél fogva, a fürdővendégek a természetes meleg forrásoknak nemcsak fürdésre és ivásra használhatják, hanem kívánságukra malata-, vas- és sótartalmu fürdők is készíttetnek.

A fürdővendégek folytán több kádfürdő kőfürdővé alakították át, és az összes fürdő czélszerűen berendezett vízvezetékkel látottak el.

A vendéglői helyiségek újonnan átalakították és megnagyobbították, a fürdő-közönség részére egy olvasószoba rendeztetett be, melyben magyar és német politikai, szépirodalmi és élelápok találhatók; egyszermind gondoskodva van, hogy a fürdővendégek jutányos árk mellett izletes étkekkel s italokkal látassanak el.

A vendégszobák czélszerűen átalakították, ezek, nemkülönbön a fürdők ára tetemesen leszállították; a szobákra és fürdőkre nézve pedig nagyobb százalékos elengedés mellett berlet nyitottak.

Az egész fürdőintézetnek általános átalakításán kívül a kies fürdő-sétányon a közönség kényelmére egy díszes kiosk fog felállítani, melyben magyar zene mellett meleg italok és hűtők kaphatók lesznek.

A fürdőorvos teendőit a testvérdorvosokban általánosan ismert dr. Hoffer István tiszt. városi physikus volt szíves elvállalni, ki a fürdőintézetben naponként délelőtti 9-10 óra között tartja rendeleti idejét.

A közlekedés Budapest között részint a helybeli gőzhajók, részint esónakok, részint fűtőcsésik által tartatik fenn, mely utóbbiak részre czélszerűség tekintetéből állomásai helyül Pesten a szentéret tisztezt ki.

A fürdő kezelése egy külön igazgatóra bízott, kinek főteendője: szigorú házi rendet s tisztaságot tartani, és a közönség kényelmére különös gondot fordítani; előfordulható viaszosságok megállása tekintetéből az olvasószobában egy pausz-könyv található, melybe a fürdővendégek kívánságait bejegyezhetik.

Egyáltalában gondoskodott Buda fővárosa mint fürdőtulajdonos arról, hogy a t. cz. közönség igényei lehetőleg minden tekintetben kielégíttessenek, s midőn e czél elérésére nézve tetemes pénzületi áldozatot hoz, bizton reményli, hogy a t. cz. közönség, elismerve a rudasfürdő természetes ásványvizének kitűnő gyógyerejét, szíves részvétét jövőre sem fogja ez intézetnél megtagadni, sőt az abban található nagyobb kényelem e meleg részre et még inkább növelni fogja.

Budán, 1866. évi május 17-én.

A rudasfürdő igazgatósága.

1692 (5-6)

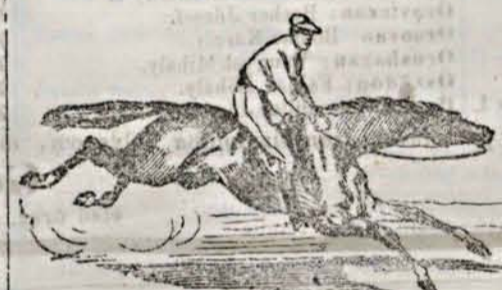
ÜDÍTŐ-NEDV

(Restitutions-Fluid)

lovak számára

KWIZDA FERENCZ JÁNOSTÓL

Korneuburgban.

Az ausztriai államok összes területeire nézve Ferencz József császár Ő Felége által megjelölték annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészségügyi hatóság által megpróbolva, kizárólagos szabadalommal látottak el s a londoni éremmel tüntetett ki ő felége az angol király udvari istállójában, valamint dr. Knauer, porosz király ő felége összes udvari istálló főlörvos hivatalos gyakorlatában a legjobb eredményt használtatik s különösen jól bizonyult be idült bajokban, melyek az égetés és zsinórbanál az erős bedörzölést ki nem állják, u. m. szügy, csípő, kereszt- s váll-benáság, rokkantság, ivhürbiliteny, eszű, feizomadás, s a pata, korona- és csülök-csukló megrándulása st. esetekben, s a lovat a legnagyobb megerőteltéssel járó munkában is a legmagasb korig kitarótva teszi s vidámságban tartja.

Egy palack ára 1 ft. 40 kr.

Két palacknál kevesebb nem küldhető, a pakolásért 30 kr. számítatik.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: TÖRÖK JÓZSEF Gyógyász u. r. u. r. király-utca 7. sz. a.

Továbbá:

B-Gyarmaton Omeszta F., — Breznóbányán Gümmler F., — Debreczenben Bignio J., — Dettan Braunmüller J., — Déva: Lengye J., — Eperjesen Zsemsbery, — Eszéken Deszát, — Esztergomban Bierbrauer J. C., — Gyöngyösön Koczianovich J., — Győrött: Lehner F., — Iperen: Flamm J., — Kassán: Novelly A., — Kaposvart Kohn J., — Késmárkon: Generich, — Kolozsvárt: Wolf J., — Komáromban: Ziegler A. és fia, — Lugoson: Kronetter F., — Marczaliban: Istl 8zv., — Miskolczon: Spuller J. A., — Nagy-Beckereken: Haidegger, — Nagy-Kaniszan: Fesselhofer és Rosenfeld, — Nagyszombatban: Smekal és fia, — N-Varadon: Jánky A., — Pakson: Florán J., — Papan: Beer Müller W., — Pozsonyban: Schertz F. és Hackenbergertestv., — R-Szombatban: Hamaliar A., — Rosnyón: Poos J. J., — Szabadkán: Sztjokovits D., — Szegszardon: Hutter A., — Sziszecken: Dietrich A., — Szolnokon: Scheftsik, Horánszky István, — Szekesfehervárt: Kovács P. és Légmann A., — Sopronban: Müller és Mezey, — Trecsenben: Weisz L., — Tepliczen: Weisz L., — Varadon: Halter F., — Verőczen: Bész J. K., — Zagrabban: Mihics G., — Zala-Eger-szezen: Hulinszky A.

Pest, julius 15-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csúpan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csúpan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyzser hasábozott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ligitatásnál 10 krba; háromsor- vagy többesóri ligitatásnál csak 7 krba számítatik. — Külölrde néve kiadó-hivatalunk számára hirdetéymeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppelk Alajos. — Bélyek-díj, külön minden ligitatás után 30 ujkr.

Kellemesi Melczer István.

1848-ig a kir. személynök a fejedelem által kinevezett elnöke volt a magyar országgyűlés követi táblájának. 1848 óta a magyar országgyűlés alsóháza a képviselők kebléből maga választja elnökét, s a személynök most már nem képviselője többé a kormány érdekeinek az országgyűlésen, hanem csupán törvényszéki hivatalnok, s jelen hatásköré a m. k. kuria határára belül marad. A kir. kuria (a két legfelsőbb törvényszék) névleges hivatali főnöke ugyan az országbiró, de az egész munka és felelősség terhe a személynökön nyugszik, még pedig úgy, hogy hatása mind a hétszemélyes, mind a királyi táblára egyaránt kiterjed.

A hétszemélyes tábla elnöke a törvény szerint a nádor, s csak ennek akadályoztatása esetén vagy nem léteben az országbiró. A kir. tábla elnöke mindenkor a kir. személynök, s ő az, ki nemcsak a kir. táblai üléseken elnököl, hanem az összes kir. kuria (a hétszemélyes és kir. tábla) ügykezelését és vezetését intézi s érte a felelősséget viseli. Azon naptól fogva, a mint egy törvényszéki ügydarab akár a septemvirátushoz, akár a kir. táblához beérkezik, annak végleges lefolyása a törvénykezési menet minden stádiumán keresztül egyedül a kir. személynök vállal kezességet. Végre minden törvényszéki kiadvány és ítélet, a bevett szokások formák szerint, a kir. törvényszéki pecséttel ellátva s a királyi törvényes ügyekbeni helytartója, a kir. személynök által aláírva adatik ki.

A szomorú emlékeztető Bach-korszak letűnése után alig volt egyegy bizalmat gerjesztőbb esemény hazánk közéletében, mint az ősi szerkezeti kir. kuria helyreállítása, s Melczer Istvánnak 1861-dik év elején királyi személynökké lett kinevezetése.

Melczer István, ki a törvényellenes viszonyok között csendes visszavonultságban élt több mint 10 év óta abaujmegei birtokán, a legjobb hangzású névvel bírt az országban s minden politikai párt egyaránt tisztelte benne a törvénykezési szakembert s a szilárd jellemű becsületességet. Melczer István nem a politikai küzdőterén szerzette

babérait; sem a régi megyék, sem az országgyűlés termeiben; s a nemzet azon szerényebb fellépését, de ép oly tiszteletreméltó munkásai közé tartozott, kik zajtalan, de fáradhatlan hangyaszerű munkálkodásban, választott pályájokon folyvást a haza jólétére dolgoznak. Melczer István a mai időkben a magy. törvénytudományban kétségtelenül a legképzettebb szakférfiu, mivel e tekintetben egy törvénytudományunk sem mérkőzhetik.

KELLEMESI MELCZER ISTVÁN.

Sándor-utca szögletén álló Luby-féle házban, mely megett most az ideiglenes ország-ház áll. Atyja László, azon időben itélőmester, később hétszemélynök, anyja gróf Mailáth Mária, gr. Mailáth József leánya volt. A család előnév (praedicatum) a Sárosme-gyében Eperjes tőszomszédságában fekvő Kellemes nevű helyszégtől vette, hol szintén értékes birtoka van.

Melczer István Pesten végezte minden iskoláit; a magyar jogot a híres jogtanártól Frank Ignácztól, a diplomatikát és heraldikát Horvát Istvántól tanulta. 1829-ben a jogi tanfolyamot bevégezvén, joggyakorlati pályáját Eperjesen, a tiszáninneni kerületi táblánál kezdte meg, s egyszermind sárosmegei tisztb. eskütt lett. E közben mint tollnok (actuar) résztvett a Hajdúvárosok rendezése tárgyában kiküldött kir. biztos, gr. Mailáth József működésénél is. 1830-iki június 18-án kir. táblai hítes jegyzővé esküdtött fel Mailáth György akkori kir. személynök oldala mellé. Joggyakorlatát itt az u. n. kisebb kancelláriában, 1832. aprilis hónapig folytatta, a midőn ügyvédi vizsgát tett. Időközben az 1830-diki országgyűlésen mint b. Sennyei János távolléti helyettese (absentium legatus) vett részt, 1831-ben pedig a cholera tárgyában kiküldött királyi biztos, gr. Mailáth Antal oldala mellett működött. — 1832. aprilis után Vörös kir. fiskus segéde volt; 1835. deczemb. tisztb. k. ügyésznek nevezetett ki; 1836. novemberben személynökszéki jegyző, 1839. jul. 3-án valóságos kir. fiskus, 1842. február 24-kén királyi táblai bíró lett, s mint ilyen, a nádori bíróságához is meghivatott. — 1850. elején a kassa-eperjes-kerület-beli bíróságok új rendezésére kir. biztosként küldetett ki, s miután ezen működését bevégezte, 1851. elején a bécsi legfelsőbb törvényszék magyar osztályához nevezetett ki, mely állomását azonban el nem fogadván, közhivatali pályájáról inkább egészen lelépett s abaujmegei kéri birtokára csendes magányba visszavonult, s a közigyeaktól távol teljes elvonultságban élt mindaddig, míg az idők jobb hajnalá derült.

Az 1860-ik évi októberi diploma és az esztergomi konferencia után 1861. jan. 21-kén hétszemélynöknek kinevezetvén, ugyanakkor az országbirói értekezletre is meghivatott; az 1861. febr. 29-kén kelt királyi adománylevél (Collationalis) által pedig kir. személynökké nevezetett ki s végre 1863. jul. 15-én val. belső titkos tanácsosi rangot nyert.

Nagyigmándi szénsavas keserviz-forrás

és abból készült

PEZSGÓ-POROK (magyar Seidlitz-porok).

A nagy-igmándi szénsavas-keserviz, mely oldó s kiürítő sós részeinek dusságát, azok hatását mérséklő és emészthetőségét előmozdító szénsav tartalma által koronázza, méltán a leghíresebb s legelterjedtebb külföldi keservizeket helyettesíti, s azok behozatalt hazánkba feleslegessé teszi. — E víznek s az abból készített sónak általában beismert jótevény hatása, ugy azon elterjedés, melynek azok már eddig örvendenek; ösztönöztek engem, miszerint ezen gyógyhatású szereknek közönséges használatát minél inkább elősegítem. — E törekvésemet azáltal hiszem elérhetni, hogy én a nevezett sóból pezsgó-porokat is készítek, melyek a gyógyforrás alkatezeit magukban tartalmazzák, és hatásukra nézve a világszerte ismert Seidlitz-porokkal egyenlők.

Egy 25 háromszemélyes üveget tartalmazó idei töltésű ládával, gyógyjávalattal ellátva 6 ft. 25 kr. — Egy ekatula (12 pár) pezsgó-por használati utasítással 1 ft. 20 kr. — Egy font forrás-só, mely a karlsbadi sói nélkülözhetővé teszi, 1/4, 1/2 és 1 fontos faszalékban 2 ft. 50 kr. készpénzzétetés vagy utánvétel mellett.

Ismételdokknak jutányosabb ár szabatik.

Magrendelhetni Rev-Komaromban alulírottánál, továbbá:

Aradon: Haberer G., Velsz. — Bajan: Deutch Móríz, — Bonyhádon: Krámólini József gyász. — B-Dioszezen: Kovács József gyász. — Bécsben: Róck Gusztáv ásványvizek forrástárában „zum granen-táv ásványvizek forrástárában” — Caakvar: Igel, Wildpretmarkt Nr. 6. — Czakvar: Lukács Gyula gyász. — Czornán: Klebel Nándor, — Debreczen: Gerebly és Hannig. — Eger: Vegelyi János gyász. — Esztergom: Brenner J., — Einczinger János. — Eszéken: Eisner és Schwarz, — B-Füred: Ellér Gyula gyász. — Gyöngyös: Pásztor Lajos gyász. — Győr: Kautz Ignác gyász. — Lenger Ferencz, Micheller Antal. — Prettelhofner, — Jolsván: Maletter Albert gyász. — Kassán: Wolf János gyász. — Kecskeméten: Mady J., Papp Mihály. — Kis-Czell: Mészery Ferenc gyász. — Kis-Várda: Balkányi Farkas, — Kolozsvárt (Erdély): Wolf János gyász. — Engel József gyász. — Lévan: Bolesan Ede gyász. — Mező-Beregy: Nárcisz János gyász. — Mooron: Netter Ignác, Ganzl Fulóp, A. Háán, — Miskolczon: Dr. Szabó Gyula gyász. — Cséthy Szabó István gyász. — Mohács: Deutch Sándor, Bodendorfer József, — Mosony: Troján József gyász. — M-Ovár: Sziklay Antal gyász. — N-Bányán: Papp Simon gyász. — N-Becs: kerék: Kellner Ede gyász. — N-Igmánd: Pachi Sándor, — N-Lakon: Lenhard Jakab gyász. — N-Szombat: Stanzl Henrik gyász. — Nagy-Tapolcsán: De Graech Ferencz gyász. — Nyiregyházán: Barcsay Károly gyász. — N-Varadon: Bakacs József, — Pozsony: Pisztorj Bódog gyász. — Lásán: Károly, — Pécsen: Kisági, és Simon, — Papan: Frigyes, Vághy Lajos, Edeskuthy L., Tunner János, Prückler Ignác, Morán János, Lukovits József, Morgenstern Isidor, Czerrip Károly, Gyarmathy G., Ebenführer V., — Pétervárad: Lang Mátyás, — Rzeszow (Galicia): Schaitter J. és társa, — Somorja: Adler József gyász. — Szabadkan: Hoffbauer Ign. és fia gyász. — Szikszón: Aichman József gyász. — Sarköz-Ujlak: Balázs György gyász. — S-Alja-Ujhely: Teich Zsigmond, — Sz-Fehervár: Say Reszó gyász. — Vimmer Adolf gyász. — Szegehalomb: Kiss Ferencz gyász. — Szolnok: Horánszky Istv. gyász. — Szerdahely: Ehrenreiter, — Taban: Krebs Vilmos gyász. — Tataban: Szeti Antal gyász. — Nirtit Ferencz gyász. — Temesvár: Babusnik Ágost, — Vacz: Bodendorfer József, Verseltz: Blum József, — M-Ovár: Sziklay Antal gyász. — N-Bányán: Papp Simon gyász. — N-Becs: Schmidthauer Antal, gyógyserzés a „Mégváltóhoz” Komáromban.

Schmidthauer Antal, gyógyserzés a „Mégváltóhoz” Komáromban.

A ki a két főtvényeszéki fórumon egy éven át megforduló ügyek számát és nagy fontosságú perek természetét csak távolról is ismeri, el fogja ismerni a kir. személynői állás fontosságát és terhes voltát. Rendes időkben is nem mindennapi tehetség kívánatik az avval járó óriási feladatok nehézségeinek leküzdésére. S a ki még emlékezik azon időkre, midőn 1861-ben a Magyarországon is fennállott idegen eredetű császári törvényesékek feloszlatása után, az ország minden részéből felküldött, ládákba és hor-dókba összevissza rakott irományhalmazok roppant mennyiségben érkeztek a kir. kuria-hoz; midőn az átalakulás zavarában egy-aránt volt érezhető mind a munkaerők, mind az alkalmas helyiségek hiánya, midőn azt a roppant irattömeget előbb inventálni, rendezni s a bírói hivatal munkálkodási folyamánának egész új medret kellett ásnia; s a ki hallotta, hogy alig egy két hónap múlva ezen bábeli zavar után az új óramű egyes kerekai mind szabályos mozgásba jöttek s azóta egyszer sem tagadták meg a szolgál-tól, sőt azóta napról napra nagyobb tökély-sel és könnyűséggel felelnek meg hivata-suknak: a ki mindezeket látta és hallotta, az kétségkívül el fogja ismerni, hogy Melcer István lehetetlennek látszó feladatot oldott meg, s azon magas polcon, melyre a fejedelem bízalma tiltette, egyszermind a haza s nemzet tiszteletét is kívívta. Gr. Apponyi György volt országbíró, egy ünneplés alkalmával tett nyilatkozata szerint, főerde-met talált abban, hogy a kiűnő férfiut a személynői méltóságnak s a haza szolgál-tának megnyerhette.

A siroki várban.

Megszentelt föld ez itt, a melyen most állók; Szent a mely áhitat, mely szeliden áfög, — S míg lelkem a messze bérzetűkön mereng: Körültem a fűszál — mindannyi keresztja — A bucsuzó napnak álmaít suogja, S rajt' régi dicsőség haldokló fénye leng.

Megszentelt föld ez itt, drága szent ereklye, Honfák vérrel gazdagon bevete, Fölötte a virág pirosan kivirul... Messziről piroslík az ősi rom fokán, Mint az újul seb, vértanu homlokán; S tölle a napsugár véresen kipirul.

Képzeletben a rég letűnt multba szállók, Mikor e síkon, hol most rengő kalászok Hullámanak enyhe fuvalomtól hajtvá, Szemkört hadak álltak, készülve a harcra, S reménység villant fejverre és arcra, Mindenik dicsőség s győzelmet ohajtvá...

... Ott látom, a hajnal legelső sugára Mint gyul fel a kardra, fényes kopjaszálra, A had „Isten! s „Allah! kiáltása zúg fel; Megharsan az ércskürt csengő rialomja, A hangot a hegy-völgy visszaszászozza, Rá az ozman sereg dűböröge felkel.

— Még egy „Isten segits!“ vegyül el a légbe, Hull az ozman vére, magyarok földére, Ott ragyog a magyar lobogón az áldás; — Csög panczélon a kard, török a kopjaszál, Fut az ozman sereg s nyomban utána száll Harsány, egetverő győzelme kiáltás.

Hallom már, mint közelg a győzelmes had; A dicsőség fénye égeti arcomat, És az égre nézek, őszitett kezekkel; De a völgyből lassan konog a harangszó, Meg-megszeketve, mint bús haláltrávló, S merengéseimből önkénytelen felver.

— Körülnézek; a nap lenyugodott régen, Egy halavány csillag viraszt fenn az égen, El-elhunya néha, mint a haldokló szem; — S a mint az alatt nyugvó ronra nézek, Két szemem pilláját elfutják a könnyek, Keblemben régi seb új nyílat érzem...

Éji szellő susog, a fű meg-megzissen, S a hant — mintha élne — megmozdul körültem,

Kelet felé nézek... s keblem úgy felhevül: — Mintha egy nagy ősi népet látnék itten Százados almából ébredni sötétben, Mely majd e romon egy nagy feltámadást ül! Imrefi.

Egy utazás a Mississippin.

(Mayne Reid angol beszéde.)
(Folytatás.)

IV.

Mint azon képek, melyek mellett elhaladtunk: ép oly tarka volt azon utasok vegyüléke is, kik a nagy salomban együtt ültek. Jobbára gazdag kereskedők voltak, bankárok, pénzüzérek New-Orleansból, kik nejeikkel s leányaikkal szokott északi ut-jokra keltek, hogy a sárgalázttól menekven-dők, a forró évszakot valami fürdéhelyen töltse. Mások tengeri- és pamuttermesztők valának északról, kik épen visszautaztak; ismét mások szatócsok vagy hajósok, kik, miután portékáikat elárusították, hajókat fa-gyanánt eladták volna, gazdagon felruház-kodva térnek vissza. Volt néhány finomul-öltözött kereskedő is, kiknek megen-gedteték, New-Orleanst a veszedelmes év-szakra elhagyhatni. Végre nem hiányoztak gazdagon öltözött gentlemanok sem, a leg-finomabb kabátban, főhehér inggel, csillogó gyémántokkal és izmos gyűrűkkel, kiket minden emberismerő azonnal biztosan játékosoknak tarthatott.

Ezek között észrevettem ugyanazt a fickót is, ki engem fogadásra szólított fel. Egy párszor el is ment mellettem, s mind-annyiszor olyan tekintetet vetett reám, a mi minden volt inkább, csak nyájias nem.

A naplemente órája elkezdett; a tüzes tányér ott tünt el a cziprus-erdő sötét vo-nala mögött, mely a láthatárt nyugat felé szegélyezte, és sárgás világossággá ömölt el a folyamom. A fedélzetlen felső aljárva, egész gyönyörrel néztem a pompás tüneményt, midőn egyszerre a folyam medrében nagy hajót láttam mögöttünk, mely sietve köze-lített. Magas kéményeiből gomolygó füst-fellege s tüzeinek piros fénye azt mutatták, hogy egész gőzerővel dolgozik. Nagysága, és hangosóvának harsány hangja azt muta-ták, hogy elsőrangú gőzhajó.

A „Magnolia“ volt.

Igen nagy gyorsasággal haladt, s bár kevés ideje, hogy megpillantám, csakhamar azt vehetém észre, hogy pillanatról pillanatra közelebb van hozzánk.

E perczben különböző hangok üték meg fületem alulról. Hangok hallatsának, melyek sürgetőleg követeltek valamit, és emberek robaja — kik a fedélzetre vagy a párkányzatra sietének, — vegyült a moraj közé.

Sejtém, hogy mindez mit jelent; a ve-télytárs közeledése okozta a fölgerjedést. A verseny — úgy látszik — e perczig teljesen feledésbe ment. Mind a legénység, mind az utazók megtudták, hogy a kapitány nem akar versenyezni; s bárha az eleinte nyilvánosan roszaltaték, — végre a megmá-sithatatlanba belenyugodtak. A hajókat árucso-magok, a fűtőket a hosszú fahasábok, a játékosokat kártyáik foglalák el, — az utazókat pedig bűrűndjeik vagy hirlapjaik. Minthogy a másik hajó nem ugyanazon idő-ben indult el s mindekkorig a látponthon kívül maradt, a versenyérzet nem szállta meg a szíveket.

De — a versenytárs feltűnése azonnal változást idézett elő. A játékosok osztás közben dobták össze kártyáikat, miután azt remélték, hogy valami még izgatóbbat fog-nak találni, a mire fogadhatnak; az olvasók hirtelen becsapták könyvüket, vagy félre-lökték ujságaikat; a kik bűrűndjeikben mo-

doztak, becsapták ezek födelét; a nők kiug-ráltak hintaszékeikből, mindnyájan kisiettek a szobácskákból s a hajó farára rohantak.

Az én helyem, fenn a „vihartető“ — a lehető legjobb kilátást nyújtá a versenytárs felé; azonban a jelenetet a kajút-tetőről ki-vántam szemlélni, s azért odasiettem. Mikor a nagy salomhoz értem, az egészen el volt hagyatva. Minden utazó, férfiak és nők min-den különbség nélkül, künn álltak már a párkányzaton s a korláthoz támaszkodva figyelték a Magnolia közeledését.

A kapitányt ott találtam az első kajút sátra alatt. Férfiak vevék körül, kik mindnyájan fel valának ingerülve. Egyik a másik után szólította meg őt, s mind azt sürgeték: fokozza a gőzerőt.

A kapitány, ki e sürgetést hihetőleg ki akarta kerülni, egyik helyről a másikra ment; azonban ez mit sem használt, mert mindenütt új csoportokra akadt, kik hason-lót követeltek.

— Nos, kapitány — mondá az egyik — ha „a szép“ nem kél versenyre, akkor aztán ugy-e nem hallunk többé róla e vízekon?

— Igaza van önnek — mondá egy má-sik — a mi engemet illet, én résszemről jövő utamat a Magnolián fogom tenni.

— Könnnyű hajó az a Magnolia! — jegyzé meg egy harmadik.

A hölgyisalon felé indulék. Ennek lakói szintén odatámaszkodának a korláthoz s ép oly élénk részt látszának venni a versenyfutásban, mint a férfiak. Világosan hallám, többen igen élénken azon óhajtságukat feje-zék ki: jó volna, ha a verseny megkezdtenék. A félelem vagy aggodalom minden gondolata eltűnt, s azt hiszem, ha e pillanatban a versenyfutásra nézve szavazatok szedettek volna, alig lett volna több három tagadónál. S őszintén bevallva, én magam is verseny-futásra szavaztam volna mert a ragály engem is hatalmába kerített, s én is csak oly kevésse gondolék a srag-okra és elpat-tanó üstökre, mint a többiek.

Az ingerültség növekvék, a mint a Ma-gnolia közele. Világos volt, hogy néhány percz múlva mellettünk lesz s azután elha-lad mellettünk. Ez a gondolat elviselhetetlen volt az utazók némelyikének, s már is ke-serű szavak hangzóan, egy-egy szitokkal végitve. A szegény kapitány kénytelen volt mindent elhallgatni, minthogy már nyilván-valóvá lett, hogy a többi tisztok hajlandók a versenyre.

A „Magnolia“ már egészen mögöttünk volt, s már orrát kissé félre irányzá, sejt-he-tőleg azon czéltól, hogy bennünket elkerül-jön. Tisztek és legénység élénken sürögtek-forgotak. Mind a két kormányos fennállt a kormánykeréknél, minden fűtő dolgozott, a kemenceajtók izzóak valának s fényes láng csapkodott fel a magas kémény fölött több lábnyira.

— Sonkával fűtenek! — hangzék fel egyszerre a mi hajónkon.

— Istenemre, úgy van! — kiáltá egy másik. Lám, ott van egy egész rakás a tűz-hely előtt.

Szemeimet azon irányba helyezém s cso-dálkozással pillanték meg egy gula alakú, sötétbarna tömeget, melynek egyes darabjai, nagyságuk, színük és alakjuk folytán csak-ugyan nem lehettek egyebek, mint füstölt sonkák. Látható volt, hogyan szedték a fű-tők a halomból s hogyan dobálták egymás-után az izzó kemenczébe.

— Milyen pazarlás! kiáltá valaki. Ez azonban — a mint egy szakértő megjegy-zé — téves nézet volt. Ha a fa — a mi gyakran megtörténik — nagyon megrágnak akkor a sonkával való fűtés csak kevésse kerül

többe; s ezenkívül a melegség legfőbb fokát csak is úgy lehet elérni, ha a fához vagy kőszénhez állati zsiradék járul.

V.

A „Magnolia“ e közben mindig közelebb jött. Orra már egy irányban volt a mi ha-jónk keréktakarójával, mely hajón az izga-tottság s a zaj pillanatról pillanatra növe-kedett. Az ellenséges hajó utazóinak guny-o-lódásai olajat öntöttek a tüzre, és a kapitány újra ostromoltatték, fogjon hozzá a ver-senyhez.

A „Magnolia“ csúsa most már egyenlő magasságban volt a miénkkel. Egy percz után — perczé a mely hallgatásnak — s már elhaladt mellettünk.

Diadalkiáltás hangzék amannak fedélze-téről, melybe utóbb gúnyos szavak, kihívó felkiáltások vegyültek.

— Vessetek ide egy kötelet, majd mon-datunk benneteket! — kiálta az egyik.

— Hol marad a ti ősi bárkátok? — ki-álta a másik.

— Hurrá a Magnoliának! Három „vesz-szen el“ a „Nyugat szépenek!“ Három pe-reat a régi bárkának! — böggött egy har-madik gunykiáltás és hangos kacaj között.

Nem tudom elég híven leírni azok ha-ragját, kik a „Nyugat szépen“ utaztak. Az ingerültség nem csak a tisztokra s a legén-yiségre terjedt ki, — az utazók fejenkint osz-toztak ebben. Én magam is sokkal magasabb fokban érezém, semmint ennek lehetőségét egyelőre hittem volna.

Az ember semmi szín alatt sem szeret a legyőzöttekhez tartozni, s ezenkívül a pillan-at izgatottsága mindenkit elragad, legyen bár ennek tárgya semmi és csekély. A mi hajónkon ez okból csak egy kiáltás hangzik, a harag kiáltása, s közben e szók: Szégyen! Halálos szégyen és gyalázat!

Szegény kapitány; igazán szívemből szántam! A szép kreolón kívül talán én voltam az egyetlen utazó, a ki titkát ismer-lem és valóban bámulnom kellett, milyen lo-giagias szigorussággal zárja magába. Lát-tam, hogyan ég arcza a dühtől, hogyan vil-lognak szemei, végre is, hogy a támadáso-kat kikerülje, a hölgyek salonjába vonult. Ott is rá ismertek azonnal, s most a női utazók estek neki, — a kik ép oly zajosak valának kérésükben, mint a férfiak.

Többen nevetve fenyegették, hogy soha-sem utaznak vele többé, mások komolyan vádolák őt udvariatsággal. Lehetetlen volt ezt a gunyt elviselni; a salon közepére lépett végre és így szóló fennhangon:

— Hölgyeim, semmi sem volna előttem kedvesebb, mint ha kívánságuknak eleget tehetnék, azonban New-Orleansból indultunkkor, beszállt azamat adtam egy ur-hölgynek...

Itt egy delnő által szakítotték félbe, ki a hajó másik részéről sietett ide, így kiáltva: — Oh, kedves kapitány ur, ne hagyja ezt az utálatos hajót előttünk elhaladni. Szaporítsa a gőzt s hagyjuk magunk mögött.

— Oh, kisaszony! — viszonzá a kapi-tány bámulva — hiszen épen kegyed volt az, kinek szavamot adtam, hogy nem fo-gunk versenyezni!

— Igen — viszonzá Besançon kisaszony — azt tetted ön. Én azonban visszaszadm ön-nek adott szavát, s úgy hiszem, még nem késő. Próbálja meg! Nem hallja, hogy e durva emberek hogy gunyolnak bennünket?

A kapitány arcza földerült egy pillanatra, azonban csakhamar ismét elkomorult. — Kisaszony! — viszonzá — bárha nagy köszönettel tartozom kegyed ajánla-táért, szomorúan kell bevallanom, hogy most már nem reménylek diadalt a Magno-

lia fölött. Ők sonkával fűtenek, s nagy kész-letük van. Nekem is lett volna, — de mint-hogy megígertem kegyednek, hogy nem versenyzek, nem is vettem hajómra. Mit sem érne pusztán fával versenyre kelni.

— Sonka? — kérdé a kisaszony. — S mintegy mennyi kellene a gép fűtésére? Elég lenne kétszáz?

— Oh, annyi, nem kell — viszonzá a kapitány.

— Antoine, Antoine! — kiálta a kisas-zony az öreg házigondviselőnek — mennyi sonkát szállított ön a hajóra?

— Tíz hordóval, kisaszony — viszonzá a kérdészt mély tisztelettel meghajolva.

— Tíz hordóval? Az talán elég lesz, ka-pitány ur, e tíz hordó szolgálatára áll önnek.

— Kisaszony, meg fogom fizetni — vi-zonzá a kapitány felvidult arczzal.

— Nem, nem, hadd viseljem én a költ-ségeket! Én gátoltam önt, jóvá kell tennem hibámat. A sonkák ültetvényem munkásai számára vétettek, de könnyű lesz máso-król gondoskodni. Menjen. Antoine, üsse be a háttérbeli tartalékok- és pótforrásokkal össze-kötötté még szorosabbra fűzt a azokkal való közlekedésnek még tágaból tört nyitott.

Napoleon, midőn 1813-ban egész Európát harcra kihívá, gigantikus harczómezejek mű-ködéi alapját a Középtengeről az Északi ten-gerig húzá.

Azon pont, melyet harcászati és hadászati erőmegfejtéseink által elérni törekszünk, mű-ködéi tárgyának (Operationsobjekt) nevezetik. En-nek helyes vagy helytelen választása, a háboru sorsát már sok ízben egyedül döntö el.

Igy például, ha Napoleon orosz hadjáratában Moszkova helyett Pétervár ellen indult volna, tén szóhasmit idézte volna elő — Lipsce és Wa-terloo véres napjait és fényes csillagzata oly ko-rai hanyatlását.

Azon vonalak, melyek a működési alanyok-tól a működési tárgyhoz vezetnek, működési vagy hadvonalnak nevezetnek. Ezeknek hozatnak a hadtömegek az ellen megőrzésére mozgásba, va-lamin szintén ezeken tolatnak a különféle pó-tszerek előre.

A hadtömegekkel könnyebb rendelkezés s egyéb könnyen belátható okoknál fogva, műkö-dési vonalakul többnyire közelekedési eszközök választatnak.

A népvándorlások idejében s általában midőn még az egyes helypontok jó karban tartott utak által nem valának összekötve, az ember termé-szeti ösztöne a lapályokat s a folyókat választá működési vonalain; mert csak ezek mentében leheté hadtömegekkel elérhetőni, miután az ember az ő első telepeit, tehát kulturáját is oda helyezé s a hadtömegek ennek következtében élelmezési s általában ellátási szempontokból azon terekre valának utalva.

Idő folytában a csinált utak választattak működési vonalakul s a mostani háboruk fel-adata lett, a nemrég megpendített és már némi-leg valóseított nagyszerű eszmét, t. i. a vasuak-nak hadműködési eszközök kiterjedt alkalmazását egész elérható horderejében kifejtetni.

Csak nagyobb csaták és nem egyes portyá-zások döntik el a háború és hadjárat sorsát.

Azoknak megfelelő előnyös tért és teretep-jő eleve kiszemelni s a csapatok minden mo-zdulatait úgy irányozni, hogy a harc s különösen kiszemelt téren döntessék el, a hadvezér főbb feladatai közé tartozik.

A csatátek többnyire kiterjedtebb lapályok szottak lenni, melyekre aztán a hadtömegek fő-zöme vettetik, míg a körülfekvő partos vagy ormos s általában járhatatlan tereprések, kém-csapatok és szemletetek által foglalandók el.

E tekintetben *Gunsenau* azt tartja, hogy: „ki a terep ismeretét olyképen akarja éreke-síteni, hogy minden, hadászatiilag csak némileg is fon-tosnak látszó pontot, harczszerekek megkérni és védelmezni akar, — ki továbbá azt véli, hogy a hadászat mestersége abban áll, miszerint a főhad-vonal oldalain minden közlekedési csoportpont megszálalni és csapatosztalagok által őrzíteni kell, az nem igazi hadás, hanem egy sokatudó el-méncz, ki a hadviselés nagy mesterségét lelki-isméretesen űzni vélvén, annak legfőbb feladatát t. i. az ellenség megtörését kezei közül kie-zá-lasztja.“

Hadműködéseknek azon intézkedések nevez-tetnek, melyeket a hadseregnek az ellen legyő-zésére tennie kell; ide tartoznak legközelebb minden marsolási intézkedések, állásfoglalási ren-deletek, támadási tervek elődöntő ütközetek vivá-sára stb.

A hadműködések *harczászatiakra* (taktikai) és *hadászatiakra* (strategiai) oszlanak, a mint t. i. azok vagy csak pillanatrai előnyök elérésére vagy pedig az egész hadjáratra kiterjedő befolyás eléré-sére irányozvák.

Azon pont, melyből a működés kezdetben kiindul és mely többnyire valamely nagyobb fégyverhely, azaz: vár vagy más fontosabb er-ődítmény szokott lenni, — *működési alany* (Operationssubjekt) nevezetik, ez csak is a saját országban feketik és például Veneciában az 1848–49-iki hadjáratok alkalmával Verona volt.

Azon körülményből, hogy a hadászat élvé-nek valja a felosztott, azaz több iránybani elő-rehatolást, azon szükséglet növi ki magát, hogy a hadjárat kezdetén több működési alanyból indu-lunk ki, mely helypontok továbbá egymással összekötve a *működési alap* (Operationsbasis) képezik. Az 1848-iki olasz hadjáratban Ra-deozky működési alapja Botzenföld kezdve Pe-schierán, Veronán, Mantuán és Legnagón keres-tüli Ferraraiig terjedt, és Vicenza bevétele által a háttérbeli tartalékok- és pótforrásokkal össze-kötötté még szorosabbra fűzt a azokkal való közlekedésnek még tágaból tört nyitott.

Napoleon, midőn 1813-ban egész Európát harcra kihívá, gigantikus harczómezejek mű-ködéi alapját a Középtengeről az Északi ten-gerig húzá.

Azon pont, melyet harcászati és hadászati erőmegfejtéseink által elérni törekszünk, mű-ködéi tárgyának (Operationsobjekt) nevezetik. En-nek helyes vagy helytelen választása, a háboru sorsát már sok ízben egyedül döntö el.

Igy például, ha Napoleon orosz hadjáratában Moszkova helyett Pétervár ellen indult volna, tén szóhasmit idézte volna elő — Lipsce és Wa-terloo véres napjait és fényes csillagzata oly ko-rai hanyatlását.

Azon vonalak, melyek a működési alanyok-tól a működési tárgyhoz vezetnek, működési vagy hadvonalnak nevezetnek. Ezeknek hozatnak a hadtömegek az ellen megőrzésére mozgásba, va-lamin szintén ezeken tolatnak a különféle pó-tszerek előre.

A hadtömegekkel könnyebb rendelkezés s egyéb könnyen belátható okoknál fogva, műkö-dési vonalakul többnyire közelekedési eszközök választatnak.

A népvándorlások idejében s általában midőn még az egyes helypontok jó karban tartott utak által nem valának összekötve, az ember termé-szeti ösztöne a lapályokat s a folyókat választá működési vonalain; mert csak ezek mentében leheté hadtömegekkel elérhetőni, miután az ember az ő első telepeit, tehát kulturáját is oda helyezé s a hadtömegek ennek következtében élelmezési s általában ellátási szempontokból azon terekre valának utalva.

Idő folytában a csinált utak választattak működési vonalakul s a mostani háboruk fel-adata lett, a nemrég megpendített és már némi-leg valóseított nagyszerű eszmét, t. i. a vasuak-nak hadműködési eszközök kiterjedt alkalmazását egész elérható horderejében kifejtetni.

Csak nagyobb csaták és nem egyes portyá-zások döntik el a háború és hadjárat sorsát.

Azoknak megfelelő előnyös tért és teretep-jő eleve kiszemelni s a csapatok minden mo-zdulatait úgy irányozni, hogy a harc s különösen kiszemelt téren döntessék el, a hadvezér főbb feladatai közé tartozik.

A csatátek többnyire kiterjedtebb lapályok szottak lenni, melyekre aztán a hadtömegek fő-zöme vettetik, míg a körülfekvő partos vagy ormos s általában járhatatlan tereprések, kém-csapatok és szemletetek által foglalandók el.

E tekintetben *Gunsenau* azt tartja, hogy: „ki a terep ismeretét olyképen akarja éreke-síteni, hogy minden, hadászatiilag csak némileg is fon-tosnak látszó pontot, harczszerekek megkérni és védelmezni akar, — ki továbbá azt véli, hogy a hadászat mestersége abban áll, miszerint a főhad-vonal oldalain minden közlekedési csoportpont megszálalni és csapatosztalagok által őrzíteni kell, az nem igazi hadás, hanem egy sokatudó el-méncz, ki a hadviselés nagy mesterségét lelki-isméretesen űzni vélvén, annak legfőbb feladatát t. i. az ellenség megtörését kezei közül kie-zá-lasztja.“

Miután a háboru végződjé csak is az ellen végleges megtörése lehet, ennél fogva tehát minden intézkedés az utóbbinak vezérfonalként kell áthuzódnia, — mi is a sikharcban a harczerök szoros együttartása által érhető el. Egyetlen terepen a hadviselés általános menete változatokat szenved, mert míg a sikon csak az erök csoportosítása ígér eredményeket, s általában csak

A működési tér annyira terjed, a mennyire saját erök s az ellen hadereje kihathat, t. i. azon tereprészekre, melyek saját s az ellen működési alapja közt elterülnék, mind azon hadászati pontokkal együtt, melyek a működési vonalakon s azok mellett fekszenek.

A működési terv alapeszméje, a működési tárgy elérése. Minden működés is oda céloz. A

első körülmények szerint fognak alakulni. E mellett az ellen támadólagos s védelmi képessége, támadólagos mozdulatai, a saját csapatok harc-képessége stb. se maradjanak ki tervünk számitásából.

Azon ország kulturája, melyben a harczerék elterül, a működésekre lényeges befolyást gyakorol. A hadviselés újabb alakzata, mely szerint a raktári élelmész mellett a requisitio eszközehez is kell nyulnunk, nem engedi meg, hogy nagyszámu hadrészek kultura nélküli országokban egy ponton összecsoportosítsanak. (Vége k.)

A custozzai csata.

(Jun. 24-én.)

Az 1866. évi olasz hadjáratnak első nagy és véres csatája jun. 24-ikén történt Custozza mellett. E napot mint az 1859. évi solferinói nagy csata évnapját, választotta ki Viktor Emánuel s tábornokai az osztrák hadak ellenében az első komoly összeütközésre. A csata, mint azóta a politikai lapokból tudjuk, az olasz hadsereg névze nem volt kedvező sikerü.

Jun. 23-án reggel az olasz hadsereg egy nagy része, a király személyes vezérlete alatt, nagy lelkesedéssel s önbizalommal kelt át Goito város mellett a határszél képező Mincio folyón az osztrák császár birodalmához tartozott s ettől elszakasztatni ohajtott velencei területre. Az osztrák sereg a hatalmas várnégyszög (Peschiera, Verona, Mantua, Legnago város) területén harckészen várta az ellenséget anélkül, hogy ez kitörési irányt s erejét biztosan sejtette volna. Viktor Emánuel azon hiszemben volt, hogy a Mantua és Verona közti vonalon kell az osztrák sereggel találkozni, minél fogva elmulasztá a közbeeső dombláncolatokat megzárani, s a helyett oda törekedett, hogy még az éj lefolyta alatt a Mantuából Veronába vezető vasut mentében állítsa fel seregét. Midőn jun. 24-e felviradt, az olasz sereg nagy bámulattal vette észre, hogy a kijelölt vonalon az ellenségnek nyoma sincs, hanem, hogy az osztrákok a Sommacampagna és Santa Lucia melletti magaslatokat foglalták el.

Ezt látván, az olasz hadsereg, kénytelen volt rögtön megváltoztatni csatavonalát; azelőtt északról délnek volt irányozva, most nyugotról keletnek, észak felé való irányzattal kellett azt felállítani. Reggeli 7 óra tájban hatalmas ágyuzással kezdődött el a csata. A mi ezután következett, szenvedélyes, gyilkos harc volt, mely mindkét részről hősi elszántsággal folyt. Tizennégy óráig tartott a heves küzdelem, melynek folytán a meglepett olasz hadsereg mindinkább hátrálni volt kénytelen s rendezett visszavonulásban kiindulási pontjára visszatért. Dél tájban az Oliosi és Monte Vento magaslatokat vették be az osztrákok. Az olaszok fő ereje Custozza felé vonult s részint a helységben, részint a közel Monte

részletes kivétel azonban mellék-működéseket kíván, melyek vagy hadászati pontok megszállására és bírására, vagy az ellenségnek működési vonalairól s alapjáról leszorítására s általában ephe-mer előnyök elérésére lehetnek irányozva.

A működések, melyeknek egy működési terv szolgál alapul, a terepmínőség, harcállás, az ellen ereje, működési s egyéb nagyobb közben-

Torre magaslaton szőcszta el magát. Három izben kellett az osztrák seregnél e pontot ostromolni s délutáni 5 órakor, három órai kegyetlen harc után végre az osztrák sereg kezében maradt. Ez eredmény nagy hatással volt a további fejlődésre. Az olasz sereg ellentállása percéről percre kisebbedett, a visszavonulás komolyan kezdetét vette s esti 9 óra tájban szólott az

utolsó ágyu Valeggio irányában a Mincio folyón visszatért olasz sereg táborából.

Mintegy 150,000 ember állott szemközt e csatában, a veszteség sebesültekben, halottakban és foglyokban mindkét részlő igen nagy volt. Az osztrák sereg főparancsnoka, Albrecht főherceg azonnal jelenté a császárnak az osztrák déli hadak ezen első győzelmét.

A szép győzelem azonban, úgy kívánta a balsors, nem teremthet meg a várt eredményeket. Néhány nap mulva bekövetkezett a csehországi téren az északi hadsereg sialmas veresége, melynek egyik következménye a Custozzánál hősiéleg védett Velence átengedése s a győzelmes déli hadseregek az északi csatátra lett beparancsolása volt.

Gömörmegei vázlatok.

I. A kövi régi templom.

A magyar orvosok és természetvizsgálók ez évi közgyűlése — mint tudva van — augusztus 20—24 napjaira Rimaszombatba van összehívva. Meglehet, hogy a jelen bizonytalan háborus idők ezen gyűlés megtartását is meg fogják akadályozni. E perczben, midőn s sorokat írjuk, még semmi hivatalos értesítést e tekintetben nem olvastunk. S azért ezen elnapolás lehetőségén eltekintve, Rimaszombat vidéke néhány érdekesebb pontjainak előleges ismertetését bizást elkezdhettek, annál is inkább, minthogy e közlemények netalán érdeke egy sem szorosra a nevezett időhöz s alkalomhoz van kötve. E lapok egyes évfolyamaiban különben is nagy számu gömörmegei vidékek ismertetései s rajzai foglaltak, (például: az aggteleki, sziliczei barlangok, Murány vára, a garavölgyi, pohorelai vagyárok, Rozsnyó város, Krasznahorka, Szádellő völgye, Ajnácskő, Várgede, Putnok stb.) s most csak azok kiégésítéséhez akarunk még néhány közleménnyel járulni. Azt is meg kell említenünk, hogy a természetvizsgálói gyűlés alkalmára Gömörmegei részletes leírása készült itt Pesten Hunfalvy János szerkesztése alatt.

Egy régi templom rajzaival kezdjük meg ezuttal vázlatunkat.

Gömörvármegyének kellő közepén, Rima-Szombattól észak-keletre két, Jolsvától dél-nyugotra egy mérföldnyire, a ratkói járásban, odvas, termékeny talajjal betakart, lassudán emelkedő, itt-ott megszakasztott, kisebb nagyobb mészdombok közt terjed el a kies Kövi helység, mely négy cinos egyenes utcájával, 312 tágas házzal, melyek szép gyümölcskertekből nyájasan kandikálva üdvözlök az utazót, egy régi tornyos és kőfallal bekerített ódon templommal s mintegy 1800 érteimes s élelmes lakossal bírván, akár mezővárosnak is beillenek.

Lakosai, kik között sok armalista (közneves)

van, a hussziták ivadécai, kik a XV. században Erzsébet királyné Albert király özvegye által meghíva, brandeisi Giskrával Felső-Magyarországba jöttek s Gömörmegeyben, valamint a szomszéd megyékben a rokonnelyű tótokkal összeforrva, az ezen megyében bányákat mivelő német telepeket beolvastották, mint ezt a néhai bányavárosok levéltáraiban találtató okmányokon kívül a még jelenben élő családok nevei is bizo-

lomma terjesztették. S midőn, mint említettük, Magyarországba is behivatott a Giskra hadai, a tanok itt is terjedtek s a felső vidéken ezek voltak a később bekövetkezett reformatio utjának első egyengetői. A husszitákra emlékeztet Gömörmegeyben még több más helység régi temploma is.

Kövi helység ódon templomát erős kőfal keríti be, melybe a buzgó evang. hívek, kiknek az sajátja, újabb időkben, órával és harangokkal ellátott tornyot emeltek.

Uj-Fehértó.

(Szabolcs megyében.)

Uj-Fehértó az a kizárólag magyar város, hol a jámbor utas tisztá, egészséges fogalmakat szerezhet széles Magyarország sikföldjének, népének és értelmiségének sajtáságairól, életmódjáról, jelleméről, szelleméről s még többről is.

Város? és pedig vasuttal bíró város: ily tulajdonokkal? ... A jámbor utas kételkedve rázza fejét — pedig: ó az, a ki ez esetben csatlakozik.

Város ez. De nem változtatott ennek jellemén s azellemén sem az, hogy 25 év előtt mezővárosnak nevezetett, sem az, hogy ezóta tagosítottat, sem a forradalom, sem a vasut, sem az özvíz — azaz, hogy azon sajtáságos „föld-ár“, melyről később szólnunk.

Több mint 40 régi jó táblabíró volt itt családú és nem családú kötelékekkel és egyenletlenségekkel egybeszóve vagy egymástól elidegenítve, még ama 25 év előtt. És ki azóta nem volt ott, ha most megy oda, mindent a régi jó rendben és rendtelenségben talál. Csak a külső gazdasági

tanyák ujak, a melyik uj. És egy sajtáságos belső tanya, „a kaszinó“ az, mely meglepheti ... melyben kevés kivétellel, kevés gyarapodással ugyanazon régi jó táblabírkat találjuk most is, kik: „törve bár, de verve nem“ — képviselik a magyar középneves osztályt élet-és gondolkodásomban hiszen, minden vizsálvok közt.

Három felüldt, elpusztult helység (Bolt, Miske, Szegyház) népességéből alakult a tatár s török hadjáratok után Fehértó. Népeségéhez jelenlegény számu gör. ó hitű lakosság jött s most a m. e. 8 ezernyi mező-

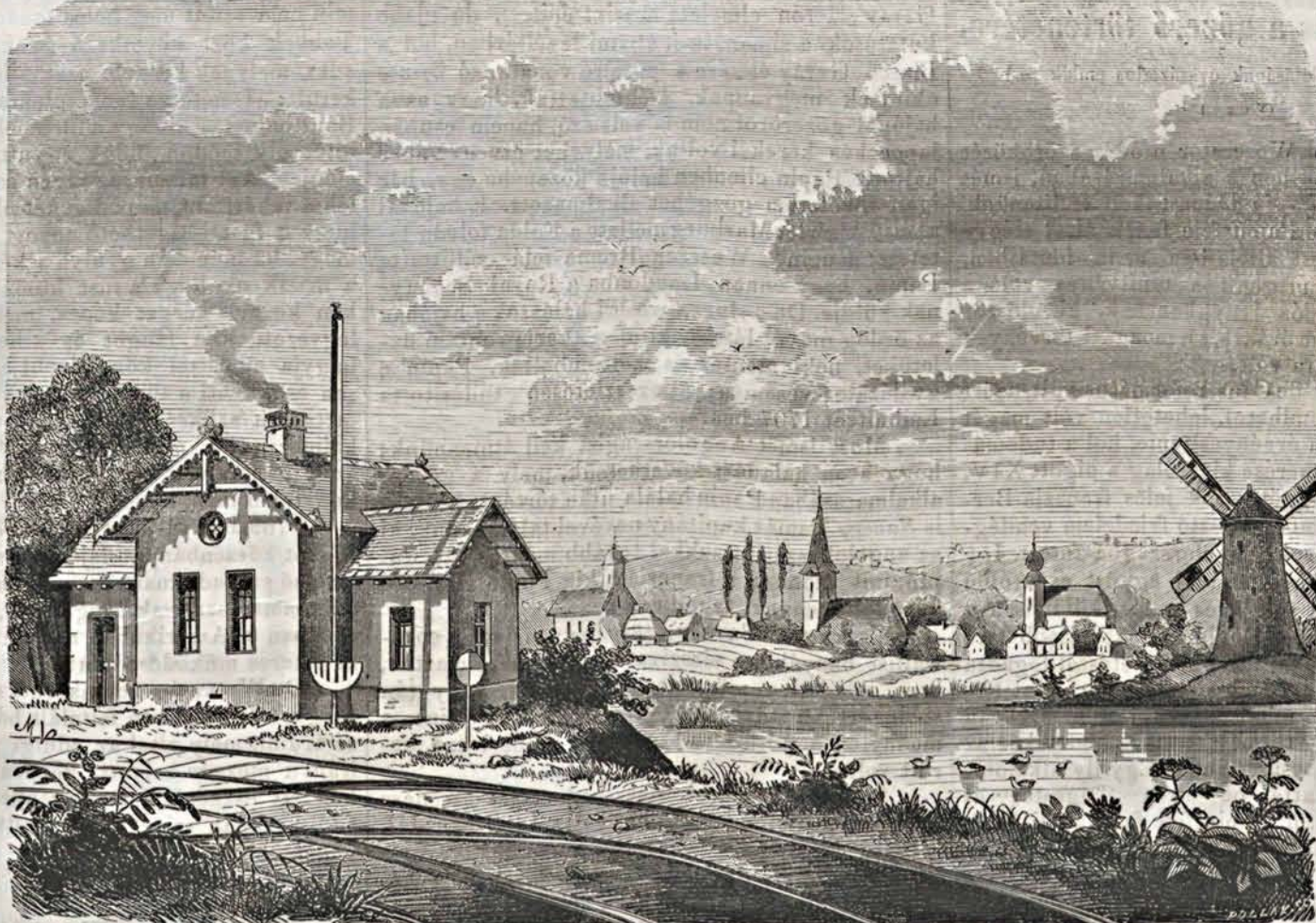
város lakosságának közel 1/3 része gör. és római-katolikus; majdnem ennyi az izraeliták és újmagyarok száma; m. e. 3000 pedig a helv. hitű vallást követő lakosság.

Természetesen találják olvasóink azt, hogy az izraeliták és barna-magyarok száma arányban van a földbirtokos nemesi osztálytal, mert hiszen, mint tudjuk, amazok egyenlően szeretik emezt: egyenlően hű kisérői hegyen-völgyön a régi jó táblabírak osztályának. De igen csalat-

Gömörmegei vázlatok: I. A kövi régi templom.

nyitják. Cseh származásukat tanúsítja a ratkói és kishonti járások tót népének sajtáságos' szójárása, sőt helyenként a köznép viselete, a XV-dik század második felére emlékeztető, többnyire magaslatokon épült erőitett templomok alakja s szerkezete, s némely helyen a templomok főbejárása fölött a kőből kidomborodott kelyhek, a Calixtinusok nevű régi hitfeleketet jelvénye.

Uj-Fehértó (Szabolcs megyében). — Mykowsky V. rajza.

HIRDETESEK.

harcterek földképei.

(50 kr. egy-egy földkép.)

Heckenast Gusztáv kiadásában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) a következő megjelent földképek ajánlatnak megszerzésül azoknak, kik a gyaníthatólag harcz-színhelyéről szemlélő ismerethöz jutni akarnak.

- Európa földképe. Ausztriai birodalom. Lombardia és Velence. Tirol- és Steierország és Illyria. Olaszország és Dalmácia. Cseh- és Morvaország s az ausztriai Szilézia. (Németszövetség)(Közép-Európa). Poroszország és a hozzá kapcsolt tartományok.

(Az egyes térképek magassága 17 1/2 hüvelyk, szélessége 24 hüv.) Figyelmzettük a t. cz. közönséget, hogy ezek az egyedüli kimerítő kiállítás magyar nyelven térképek. Ára egy-egy térképnek 50 kr. Ha legalább 4 térkép rendeltek meg egyszerre, a szállítást fagöngyön, bérmentve történik. — A pénz beküldése bérmentve kériük. 1866 (8-12)

Ujabban javított os. k. szabadalmazott

FAGYLALT-KÉSZÍTŐ, egészen fémből.

Melyben néhány perc alatt, kevés jéggel minden salonban a legjobb fagyaltot vagy jeges kávét előállítani lehet, különösen ajánlható nagyobb háztartásoknál, kapható 4 különféle nagyságban, ahhoz mellékelt használati utasítással együtt.

Table with 2 columns: quantity and price. 1. sz. 1/2 pint bádogfödével 8 ft. 50 kr. Finom czinkfödével 12 ft. 50 kr.

Javított fürdő- és zuhany-készletek folakasztásra, valamint szétrakhatók 5-40 frtig.

Fürdő-kádak felnőttek számára, török czinkből háromféle nagyságban 10-12 és 14 forintjával; gyermekek számára 5-6 és 8 forintjával.

Útőfürdő-kádak 5, 6, 7 ftig. Bides, hőlgyek számára 8 ft., zuhanyal 14 ft. Kertöntözők, veder és taliga-alakban 14 és 16 forinttól egész 40 forintig. Virágöntözők 2 főtől 4 frtig.

Mindenféle alakú madárkalkák a legnagyobb választásban 1 ft. 50 krtól egész 24 frtig.

ZELLERIN MÁTYÁS, bádogmáz- és fémar-raktára, a Sebestyén-tér és Zöldfa-utca sarkán. A gyár van Borz-utca 4. szám alatt.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és kapható:

A dalárdai tagok, s a magyar népdal kedvelőinek. A MAGYAR NÉP

DALAI és DALLAMAI

Hangjegyekre tette és kiadta

SZÍNI KÁROLY.

8-rét (219 lap). Tartalmaz 200 dalt és dallamot. Füzve 1 ft. 20 kr. Kötve 1 ft. 80 kr. Ezen összes gyűjtemény, mely a Szózatól és Kölesey Hymnuszától kezdve a magyar nép legkedvesebb nemzeti, történelmi, hadi, szerelmi, bor- és gyúnyos dalait foglalja magában, s ezek közt számos régi elfeledett vagy kevésbé ismerettest is; abban különbözik az Erdélyifele népdal gyűjteménytől, hogy míg az a népdalokat csak szövegét közli, ez dallamukat is megörzi, mindvégig dal mellett annak ének-hangjegyű szövegét közli, hogy ezek is megmeneküljenek a feledéstől, s egyszersmind a hangjegyeket, milyenek majd minden községben vannak, az előttük ismeretlen dalakat is dalolhassák. Azért ez új népdalgyűjtemény nemcsak összes dalkezelőknek — s melyik magyar és magyar hölgy nem kedvelné a dalt? — s jölesen hazai dalárdáinknak, hanem mint nemzeti ügyet minden jó hazafinak és honlelkűnek méltán ajánljuk, mint a kiknek ohajtások kell, hogy szép ősi dallamaink el ne vesszenek, sőt a közpártfogás folytán mind kiadhatassanak, s így a magyaroknak is legyen oly gyűjteménye, melyen egy nemzeti dalt nem hiányozhatik. 1702 (2-6)

Az általános elismert valódi s egészen frissen érkezett

SCHNEEBERGI NÖVÉNY-ALLOP mell- s tüdőbetegek számára.

továbbá: rekedtség, nátház, ingerköhögés, mellzorogás, elnyálkásodás, torokgyulladás s nehézlégzés ellen, — mindenkor frissen kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál a király-utczában. — dr. Wagner D. gyógyszerésznél a váci-utczán. — Thalmeier A. és tarsa, — Oszetszky F., — Schirk J., — és Gerhardt A. úrnál.

BUDÁN: Schwarzmeyer J. gyógyszerész úrnál.

- Aradon: Probst F. J. Aszódon: Sperlagh J. gy. Baján: Klenautz J. Brassóban: Gyertyánfy, Fabrick és Jekelius gyász. Batsányan: Bignio K. Belgradon Nicolaovics test. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Bonyhádon: Kramolin J. gy. Brassóban: Fabrick Ed. Csakotnyán: Kárász A. Debreczenben: Gölti N. gy. Deesen: Krémer S. Dettán: Braumüller J. gy. Deveserben: Hoffmann B. Eszéken: Kawilowicz gyász. Eperjesen: Zsembery Ign. Eszékújvári: Conlegrer Ign. Egerben: Wessely gyász. Eszéken: Thurner fiai és Dessathy gyász. Győrött: Brunner F. Gyulan: Lukács gyász. Hacsfeld: Hagelschmidt V. Hatszegén: Mátyus B. gyász. Ipolyosán: Mikulási T. Janosházán: Kuna gyász. Kaposvárt: Schröder J. gy. Kőszegen: Strehle gyász. Károlyvárt: Benich J. Kis-Martonban: Kodolányi gyász- és Spathy A. Kassán: Eschwig E. Kezsmárk: Genersich C. és A. Kezsmárk: Papp M. Karaneseben: Weber A. gy. Karolyfehérvárt: Fischer Ed. gyász. Kolozsvárt: Megay M. C.

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár. 1861 (3-8) Ugyanezen bizományos uraknál kapható:

- Legjobbféle tyukszem-tapasz, Schmidt cs. kir. főorvostól, egy skatulya ára 23 kr. Dr. Behr ideg-extractusa, az idegek erősítésére s a test edzésére ára 70 kr.

HELUNGKIANG

arabiai s ázsiai állat-, gyógy- és táp-pora, a magas kir. porosz kormány által engedélyezve s ő felsége a porosz király udvari istállóiban, valamint a legtöbb gazdasági igazgatóságoknál a legjobb sikerrel használva egyszersmind a legjobbnak elismert óvszer marhász és marhabetegségek ellen. Mustra- és védmárkkal törvényesen biztosítva. Egy kis csomag ára 40 kr., nagy csomagé 80 kr.

Block-fele megpróbált folyadék a lovak számára. Kitiűd mosó-szer, mely nemcsak az egészséges, hanem a beteg lovaknál is, az ivár, küszvény, körömglyulladás, az inak kitérődés, ficamodások, az iga s nyereg által okozott sérülések esetében a legmeglehetőbb sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1 ft. 40 kr.

Főraktár BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban

Lég-viz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknel rendszer használatra ajánlható; megbősülhetlen hatást gyakorol továbbá a szokványos főfájások, fejköszvény, mellzorogás, emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorság, dugulás, s az epeelkülönítés háborgatása eseteiben. 1 palack ára 40 kr. Valódi minőségben kapható: Pesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál, király-utca 7-dik sz. a. 1845 (10-17)

MOLL SEIDLITZ PORA

A kénylők az itt látható hivatalosan letelepült véglegesen kél vannak ellátva.

Kittintéve jutalom- emlékek pénzrel a pártai világhálósában 1856-ik évtől.

Központi szállítási rakhely a „gölyához“ címzett gyógyszerház Bécsben.

ÖVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adatnak el, melyek saját utasítványaimmal szoról szóra azonosok és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így küllalakra néve gyártmányaimmal könnyen összetéveszthetők, — minélfogva azon észrevétellel óvok mindenkit ezen hamisítványok megvételétől: hogy az általam készített Seidlitzporok minden egyes skatulyá, valamint az adagok papírjaival hivatalosan letelepített védmárkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven. E porok rendkívül s a legkülönbözöb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert hári-szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el: — mint azt sok ezer, a nagy cseszári birodalom minden részéből került s kezünkkel levő hálairatok a legreáltebbben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztéltétségnel és gyomorhóvél: továbbá görcsök, vese- és ideges bajokban, szívdobogásnál, idegesség okozta fájtásnál, vértódlásnál, eszes fogfájdalomnál, végül hysteriára, bókóra és huzamos hanyasra hajlamlnál s b a legjobb sikerrel alkalmazattak, s a legtöbb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik, miután nálók minden, gyakran allopátkikus és hydropathikus gyógmód eredménytelennél kimerítettek, ez egyszerű házi-szerhez folyamodtak, és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszerre megelé. — Ez elismerő-iratok szerzői között a hírsadalomnak csaknem minden osztálya, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nemből oly ényenek is képviselvek, kiknek ezelőtt még a leghíredebtebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendszer használatá által állítottat helyre.

A főraktár létezik: PESTEN TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik szám alatt.

UHL JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában. Ezen ezégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. a. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatalyosabb májhalzsír-faj a Dorsch-halnak leggyódosabb egybegyjűtés és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés á nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtottat. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, serophulus és rachitis, köszvény és csúz, idült bókítetés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztatik 1897 (5-50)

MOLL A., gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

Képes betilap politikai lappal összekötve!

Előfizetési fölhívás VASÁRNAPI UJSÁG

POLITIKAI UJDONSÁGOK 1866. második féleli folyamára.

Előfizetési föltételek: (a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt, postán küldve vagy Buda-Pesten házhoz hordva) Félévre (július—december) 5 ft. Csupán a Vasárnapi Ujságra: Félévre (július—december) 3 ft. Csupán a Politikai Ujdonságokra: Félévre (július—december) 3 ft.

Tíz előfizetett példányra gyűjtőinknek egy tisztelet-példánnyal szolgálunk. — A pénzleveleket bérmenten küldése kériük. — A mult félelvi azmszelnvényekből egy-egy darab szives beküldését kériük. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok, mint legerjedtebb lapok Buda-Pesten s a vidéken, a t. cz. közönség, kereskedelmi testületék, vállalkozók, gyárosok s iparúzóké hirdetményeinek fölvetelére s közlésére is ajánlhatnak. Az ígdtáisi díjak a legelősbban fognak számítottatni, — többszöri hirdetésnél az illeték különös kedvezményben részesítettnek. A fordítások németből magyarra igen eszközöltetnek. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Helyiség-változtatás végett

a bámulásig olesó árért eladandó legfőlebb f évi aug. 15-ig egy egészen újonan felszerelt négyáratu mű-gőzmalom; működési képességéről napokint meggyőződés szereshető. A közelebbi megtudható: nagy diófa-utca 2-dik sz. a. Pesten. 1719 (4-6)

Titkos 1686 (6-12) betegségeket

még makacs és dültt bajokat is egy körödban, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában változtatást, gyökerelesen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetzahában, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig. Díjazott levelek azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszerék is megküldetnek.

Juh-eladás.

Méltóságos Sándor Móricz gróf ur Bajna és Bja uradalmaiban 600 darab tenyésztésre alkalmas anyabika, és 800 darab további használatra alkalmas türi van eladásra felállítva. Bővebben értekezhetni a bial posta által. 1716 (3-3) Józsigigazgatóság.

Mindennemű takarópapiros (Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent, és kapható:

Uj kiadású szótár, könnyen olvasható nagy betűkkel. FOGARASI JANOS magyar-német és német-magyar

SZÓTÁRA

a legujabb és legjobb kútfők után. 1705 (1-6) Ötödik javított és bővített kiadás. Első vagy német-magyar rész. (674 lap, nagy 8-rét), füzve 2 ft. Második vagy magyar-német rész. (550 lap, nagy 8-rét), füzve 2 ft. A két rész fél börbé egybe kötve 5 ft.

Jeles nyelvtudásunknak e szótára, azon nagy kelendőség folytán, melyben elis mert kitűnő volta miatt részesült, ezuttal ötödik kiadásban kerül a közönség elé. E körülményre magában is elég támaszkodunk, midőn azt a t. közönségnek ajánljuk.

Bardl A. és Veress I. Teljes magyar-latin szótár. Földrajzi nevekkel szaporitva. Második változatlan kiadás. (620 lap, 8-rét), füzve 4 ft.

Farkas Elek. Latin-magyar szótár, a legujabb és legjobb források nyomán szerkesztve. Dictionarium latino-hungaricum. (511 tömötten nyomott lap, 12-rét), füzve 2 ft.

Ballagi Mór, dr. Uj teljes német és magyar szótár, tekintettel az egyes szavak helyes kiejtésére, rokonságára, valamint azoknak hajlítására, füzete és különböző értelmeinek körülírás által meghatározott szabatos előadására, különös figyelemmel levén a természettudományokban, az új törvényhozásban, kereskedelemben stb. szokásos szók- és műszavakra.

I. Német-magyar rész, második egészen újból átdolgozott kiadás. (864 l., 8-r.) füzve 4 ft., vászonba kötve 5 ft. II. Magyar-német rész, második bővített kiadás. (725 l., 8-rét) füzve 4 ft., vászonba kötve 5 ft.

Farkas Elek. Legujabb és legtömöttebb magyar-német és német-magyar zsebszókonyv. A magyar nyelv ujabb és legujabb alakulását tekintve, legujabb kútfők után. Stereotyp kiadás. Negyedik lenyomat. Két kötet, (388: 420 lap), kis 8-rét. Egy-egy kötet füzve 1 ft. Keményen kötve egy kötetben 2 ft. 50 kr. Vörös vászonba kötve egy kötetben 3 ft.

Molé. Uj magyar-francia és francia-magyar szótár. A legjobb kútfők szerint szerkesztve. Harmadik tetemesen bővített és javított kiadás. Két kötet 1865. Ára füzve 8 ft. 20 kr. I. kötet: Francia-magyar rész. D'après les meilleurs ouvrages publiés jusqu'à ce jour et spécialement d'après le dictionnaire françois de Molé (420 lap, 8-rét) füzve 1 ft. 60 kr. II. kötet: Magyar-francia rész. Irta Babos Kálmán. (520 lap, 8-rét) füzve 1 ft. 60 kr. A két rész egybekötve fél börbé. Minden a kiadó-hivatalnál legalább 2 ft. értékig történt megrendelés bérmentve küldetik meg. **

Vásárlóim száma az osztrák tartományokban, ideértve Magyarországot is, már is 8500.

Több kitüntetésnek tulajdonosa. Szállít minden irányban. A es. kir. orsz. szab. vászon- és asztal-készletek gyári raktára: Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eck-Gewölbe.

Tessék mindent elolvasni! A bel- s külföldön tetemes szállítási végett ismeretes „KAROLY főherczeghez” czimzett FOGL E-féle vászon- s kész fehérneműek gyári-raktára:

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27., im Eckgewölbe der Himmelpfortgasse, a t. cz. vidéki közönségnek rendkívüli alkalmat nyújt a legnehezebb gyári készítmények, hasonlíthatlan s a szakértők előtt a bűmlásig olcsó árároni bevásárlására.

Levélbeli megkeresésre, a pénzösszeg beküldése, vasuti- vagy postai utánvét mellett a megrendelt tárgyak bárholv elküldetnek.

Jótállás mellett s legujjabban ismét tetemesen leszállított árakat kaphatók: Rumburgi vászon férfi-ingek: (a nyakbőség megkivántatik) 1/2, 2, 3, 4, 5 ftig a legfinomabbak.

Rumburgi vászon női-ingek: simák 1 1/2-2 ft., himzették, ránkz- himzették 3 ft. 50 kr., legfinomabbak gazdag himzéssel s valódi csipkebetéte- lekkel 4, 5, 6 ftig.

Női korsekket finom perkámból 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2 ftig; batiz-perkámból, gazdag himzéssel 4-5 ftig.

Férfi gatyák 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr.-3 ftig a legfinomabbak (magyar, német s francia szabásnak).

30 rőf színes ágynemű 7, 8, 9, 10, 12 ftig a legjobbak. Nyak-gallérok urak számára, tuczatja 2, 2 1/2, 3, 4 ftig a legfinomabbak.

1 tucsat ezérna férfi-harisnya a legfinomabbak s legúj- minőségűek 4, 5, 6, 8 ftig (fehér s színesek).

12 db. vászon zsebkendő 1 ft. 50 kr., 2 ft.; nagyjobbserűek 2 ft. 50 kr.; színesek, valamint fehér ezérna batiz-zsebkendők 3 ft. 50 kr., 5, 7, 9 ftig a legfinomabbak.

12 db. törülköző- vagy asztalkendő 6, 6, 7 ft. 50 kr.-9 ftig a legfinomabb damasz.

30 rőf kézi fonalvaszon fehérített vagy fehérítetlen kettős ezérnavászon 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr., 11, 13, 15, 18 ftig a legszebbek.

40-42 rőf kítűnő vászon (ágyneműre vagy 12 db. női ingre) 14, 15, 18, 22, 24 ftig a legszebbek.

50-54 rőf legjobbféle rumburgi vagy hollandi vászon (kézi fonat 3/4 széles) 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 ftig.

Orosz vászon testgyakorlók számára vagy férfi nyári öltönyökre, rófe 25, 30, 35, 40, 50, 60 krig.

Ingek , melyek a testhez nem jól állanak, visszavetnek. 50 forintnyi bevásárlásnál 12 db. asztalkendő ingyen adatik.

A levelek ekép } An die Leinen- und Wäschefabrik Wien, Kärntner- czimzendők: } strasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelpfort- 1610 (6-6)

Minden könyvárásnál kapható vagy megrendelhető:

AZ ÖNFENTARTÁS.

Orvosi tanácsadó

A NEMI RÉSZEK MINDEN BETEGSÉGEIBEN,

melyek fiatalokri vették, a nemi szerelem túlságos élvezete és ragály által származnak, gyakorlati megjegyzésekkel

az idő előtti tehetetlenségről, magtalanásgról

és azoknak gyógyításáról

dr. MERT LIMA és SAMUELTÖL.

A tizedik kiadás után

átdolgozta és saját megjegyzéseivel bővítette

dr. SIKLÓSY KÁROLY.

(13 ábrával.)

(IV és 113 lap, kis 8-rét). Leragasztott borítékban 1 ft. 40 kr. Postán küldve 1 ft. 60 kr.

A VIZGYÓGYMÓD.

Utasítás a leggyakrabban előforduló betegségeknek

gyógyítására.

A szenvedők használatára

ita

dr. SIKLÓSY KÁROLY,

a budai vizgyógy-intézet tulajdonosa.

(390 lap, 8-rét), füzve 2 ft.

Pest, egyetem-utca 4. szám.

Heckenast G. könyvkiadó-hivatala.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és kapható:

Az egész világ földképeinek gyűjteménye!

(az egyes térképek magassága 1 1/2 hüv., szélessége 24 hüv.)

ezen czím alatt:

MAGYAR KÉZI ATLASZ,

mely

26 nagy földképen egész földünk

egy részét ábrázolja az államok jelen területi viszonyai szerint.

A földképek következők:

- 1. A föld két féltékeje.
- 2. Európa.
- 3. Spanyolország és Portugallia.
- 4. Franciaország.
- 5. Svajcsoország (Helvétzia).
- 6. Nagybritannia.
- 7. Svéd- és Norvégország.
- 8. Belgium és Hollandia.
- 9. Lombard-Velence.
- 10. Olaszország.
- 11. Német szövetség (Közép-Európa).
- 12. Bajorország és Württemberg.
- 13. Poroszország.
- 14. Ausztriai birodalom.
- 15. Ausztriai főherczegség.
- 16. Tirolis és Stájerország.
- 17. Cseh- és Mervaoország.
- 18. Magyarország, Erdély, Galiczia.
- 19. és 20. Az európai és ázsiai Orosz birodalom és Lengyelország.
- 21. Török- és Görögország.
- 22. Ázsia.
- 23. Afrika.
- 24. Északamerika. 1654 (3-6)
- 25. Délamerika.
- 26. Ausztrália.

Hunfalvy János felügyelete mellett kiadja Heckenast Gusztáv.

A huszonhat földképből álló teljes kézi atlasznak ára 12 forint;

egyes földképek 50 kr-ával egyenkint is adtnak.

E munka valóságos mindennapi szükségé vált, miután hazai műintézetünk ehhez hasonlót még mindekkorig nem mutattak fel. Mind a hírlapolvasó közönség, mely a különféle földrészeket és államokban előforduló események olvasásánál ily földképtárt épen nem nélkülözhet, mind az iskolai ifjúság, melynek az a földrajz tanulmányozásánál elkerülhetetlen, kénytelen volt eddig vagy az ily nagyobb alakú, de idegen nyelvű, vagy pedig ennél sokkal kisebb mérvű földképekkel megelégedni. E könyvkiadó-hivatal tehát a magyar közönség iránti elmulaszthatatlan kötelességének ismerte a földképek mellé, s épen azért nemcsak mint legjobb ismert erőmegszerzésével „Kézi atlasz”-t, tekintetbe véve az államok jelen eszírna, mind pontosságára néve bármily kerülési viszonyait, a lehető legtekélyesebb rajz szerint, színezve kiállítva, magyar nyel- a magyar közönség figyelmébe.

ven kiadni. A mű pontosságáról kezeskedik ismert tudósunk Hunfalvy János neve, mint a ki a kivitel feletti felügyeletet magára vállalta. — Tisztelettel figyelmeltük jük tehát mind a minden rendbeli iskolák t. cz. tanárait, mind pedig és különösen a kaszinókat, olvasó-köröket, egyleteket, s általában mindazokat, a kik hírlapolvasással foglalkozva, bizonyosan számtalanosan éreztek már egy ily teljes és pontos földképtár hiányát.

E gyűjteményt bátran odaajánlhatjuk a külföld legjelesebb műintézeiteiből kikérült elmulaszthatatlan kötelességének ismerte a földképek mellé, s épen azért nemcsak mint legjobb ismert erőmegszerzésével „Kézi atlasz”-t, tekintetbe véve az államok jelen eszírna, mind pontosságára néve bármily kerülési viszonyait, a lehető legtekélyesebb rajz szerint, színezve kiállítva, magyar nyel- a magyar közönség figyelmébe.

Konek Sándor. Az ausztriai birodalom, jelesen a magyar korona országainak statisztikai kézikönyve. (670 lap, nagy 8-rét) 5 ft.

Fuchs, Friedrich. Die Central-Karpathen mit den nächsten Voralpen. Handbuch für Gebirgsreisende. Nebst einer Karte. (280 S 8.) Geh. 2 fl. 50 kr.

Hornjanszky, Viktor. Geschichte des österreichischen Kaiserstaates. Dritte Auflage in einem Bande. Mit einem Titelbild von Josef Axmann, sämtliche Regenten des österreichischen Kaiserhauses darstellend. 3 chronol. Tabellen und 4 Stammtafeln in Fol. (295, 336 S. gr. 8.) Geh. 2 fl.

Minden a kiadó-hivatalnál legalább 2 ft. értékig történt megrendelés bérmentve szállítatik.

Heckenast Gusztáv kiadásában Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.) megjelentek s minden hazai könyvkereskedésben (Pesten Pfeifer Nándor és Budán Nagel Bernát urak könyvkereskedéseiben) kaphatók a következő hadtudományi művek:

Kiss Károly (kapitány s a nagy. tud. akad. tagja) Hadi műszótár magyar-németül és német-magyarul. 8-rét (128 lap), füzve 80 kr.

Asbóth Lajos emlékiratai az 1848 és 1849-iki magyarországi hadjáratból. Második kiadás. Két kötet (288; 159 lap, 8-rét), füzve 3 ft.

Asbóth Lajos. A hadvezér és a hadtudomány alapelvei az újabbkori hadjáratok történetével felvilágosítva. Két kötet. Nagy 8-rét (670 lap), füzve 5 ft.

E mű megjelenését a napi sajtó közhangulag örömmel és elismeréssel üdvözölte nemcsak mert oly téren mozog tartalmával, mely nálunk ez ideig gyéren volt művelve, de főképp azon kitűnő szakavatottság és kimerítő alaposág miatt is, mely tartalmának minden sorából, mint fényugár az olvasónak szemébe csillog, s mely e művet az e nemű legjelesebb külföldi munkák sorába emeli.

Schiller Frigyes. A harminczéves háboru története. Ford. Torkos István. Füzve 2 ft., diszkötésben 3 ft.

Midőn a nagy német író e művét a magyar olvasóközönség kezeibe nyújtom, már csak azért is kedves szolgálatot vélek tenni, hogy az olvasónak, a ki őt kültői műveiről már ismeri, alkalmat szolgáltatok arra, hogy vele e téren is megismerkedjék.

I. Napoleon császár élete. A leghiteles kutfők után. Harmadik kiadás. 8-rét (504 lap). Ára füzve 2 ft., díszesen kötve, aranyvágással 3 ft.

A legujjabkor legnagyobb s az egész világtörténet egyik legnagyobb férfjának, Első Napoleon császár életének, leghitelesebb kutfők utáni leírását veszi itt a t. olvasóközönség. A mű már a harmadik kiadást érte meg, mely körülmény megczáfoltlanul bizonyít tartalmának részrehajlatlansága, alaposága, kimerítő bősége, s egyáltalán bizalmat keltő színtelenségét. A mű tárgyánál fogva oly nagyérdékű, a miről főlöseges ajánlót tenni, s csak az előadás hitelességéről s mindent tárgyaló bő kiterjedtségéről tartjuk megjegyzendőnek, hogy az valamint a külföldön, ugy hazánkban, illetékes helyeken egyaránt kitűnőnek s kifogástalannak lett elismerve. 1698 (4-12)

Pest, julius 22-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fel évre 5 ft. — Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fel évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fel évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábzott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurthban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelk Alajos. — Bélyek-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

Aratás.

Nincs nehezebb, de nincs igazabb kereset, mint a föld mivélése. Nincs nehezebb, de nincs hasznosabb munka egész nemzet jóllétére néve, mint az aratás. Egész nemzet jóllétét biztosítja a jó termés, és minden viszonyt megzavar a termés-hiány. . . De itt sincs tiszta öröm, mint nincs vizsgz nélküli csapás.

Ime itt a régen várt aratás az ő kétes, kétélű arczával! Nálunk a termés jó — mondják ez idén Gömör, Szepes és Sáros megyékben. Nálunk a termés csak 1/5, 1/10, 1/20 része a szokottnak, — mondják a Tiszavidékiek. Néhol a fagy, néhol a szárazság megtizedelte, megfelezte egyik s másik vetést; néhol mindenket . . . és — mégis mennyi vigaszunk van e veszteségek közepette?!

Fagnál és szárazságnál rosszabb az ellenség. A fagy és szárazság csak a szép reményt, az ország termésének csak egy részét veszi el. Jön s megy, jobb időket hagyva nyomában. . . Nem így az ellenség! Ez a kész természet veszi el. Ez mindent elvesz — elveszi országszeret, szegénytől és gazdagtól egyaránt termését, készleteit, pénzét, eszközeit, marhát, lovait, — vagy a tűznek áldozza, mit el nem vihet.

Hazánk, bármily csapásokat szenvedett helyenkint, mégis hoz annyi termést, mennyiből mindnyájan megélhetünk — kivált ha tehetősbejünk gondoskodnak a szegény nép keresetéről: köz nagy munkákat adnak a szárazság által sújtott vidékeknek. Hiszen

az 1863-diki inségi alapból még m. e. 4 millió ft. van. A Tisza vidékének öntözési csatornázásához mindenféle térkép s előmunkát kész, s ha pénz nem volna, nincs könnyebb, mint a sok száz millióhoz még 5-6 milliót csinálni, mely tán még a jövő évben meghozza nem kamatját, hanem tőkét, mert ha a Tiszát mint egy jótékony Nilust kedvünk szerint kiereszthetjük oda, hova kell, 100-200 millió értékű természet fog adni még száraz időben is. Bár minde-nik 5-6 millió így megteremhetné az ő tőkétjét! . . .

Hazánk, Istennek hála! még megvan; az 1863-diki inségi alapból még m. e. 4 millió ft. van. A Tisza vidékének öntözési csatornázásához mindenféle térkép s előmunkát kész, s ha pénz nem volna, nincs könnyebb, mint a sok száz millióhoz még 5-6 milliót csinálni, mely tán még a jövő évben meghozza nem kamatját, hanem tőkét, mert ha a Tiszát mint egy jótékony Nilust kedvünk szerint kiereszthetjük oda, hova kell, 100-200 millió értékű természet fog adni még száraz időben is. Bár minde-nik 5-6 millió így megteremhetné az ő tőkétjét! . . .

A munkás gyermek veszély nélkül keresi fel a nádasok mélyét, hol rendszeren csónakon is félve járt, s legfeljebb ennek nádsípja metszi át a csendes esti léget, midőn a nap tányérja óriási veres karikává növekedvén, a fáradt kaszás már vacsoránál találja családjá többi tagjait: fiát, ki magas üllőhelyet készített, hogy a kicsinynek, ki nagyanyja mögé húzódott, néha ő is nyujthasson egy falatot — s menyét, ki férjéhez (a másik testvérhez) fordulva mintegy azt mondja: „na itt az öreg, hadd vacsoráljon és pihenjen, mi pedig folytassuk a holdvilágnál, mely már szépen ragyog.”

Pil enő aratok. — (Luders rajza.)

ezer balsors közt is jobban van, mint azon tartományok, hol a kalászos mezőkön most lovas ezredek vágatnak végig, hol a rétek s mezők táborrá alakíttatnak.

Szomorunak mondjátok nemde még a tücsök trécselését is? Nem látok golyát — nem halljátok a bőlömbika lugását, a kacsák csörgését — a bibiczek sikoltását . . .

egyik része, meghozta az áldást, mit megtagadott most a másik rész. De jövőre lehet, ti lesztek a szerencsésebbek. És van még egy nagyobb áldás, mint a hon minden földjének összes évi termése: az alkotmányos szabadság. . . Ezt, ha még el nem hozta — de híhető, mielőtt bevégződne el fogja hozni az ideai aratás.